



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

Ex Veteri Testamento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

memum. Hæc petitio tribuit Christo quod morientium animas
sollicitat, & rursus coniungat animas & corpora. 1. Theff. 3. Ipse De-
us Pater noster, & Dominus noster Iesus Christus dirigat vitam
nostram. 2. Theff. 2. Ipse Dominus noster Iesus Christus, & Deus, &
Pater noster confirmet vos.

EX VETERI TESTAMENTO.

IEREM. 31. Et hoc est nomen quo vocabunt eum, Dominus
iustificator noster. Hic tribuit Christo nomen Dei proprium, & affir-
mat esse iustificatorem, ergo tribuit ei gloriam, quæ soli Deo compe-
tit. Item: iustificare, tollere peccatum, & iram Dei, & reddere iusti-
tiam & vitam æternam, nemo potest nisi Deus. Et si autem Iudæi hoc
testimonium veteratorie eludunt, tamen facilis est eorum refutatio.
Clare dicit Propheeta, ipsum Messiam vocandum, id est, inuocandum
esse hæc fide, quod ipse sit Deus, iustificator noster. Appellatio ad
hanc ipsam personam Messie pertinet. Iesai. 7. Vocabitur nomen
eius Emanuel, id est, nobiscum Deus, sed firmitus est quod sequitur
cap. 9. Vocabitur nomen eius admirabilis, consiliarius, Deus fortis,
pater vitæ perpetuæ. Hic quoque Iudæi cauillantur vocabulum EL, sed
terrenus est hæc voce significari Deum, & præstigias eorum refutat ipse
verus qui sequitur: Pater vitæ perpetuæ. Cum Christus sit autor &
donatur vitæ perpetuæ post hanc vitam, sicut inquit: Ego vitam æter-
nam do eis, necesse est, eum natura Deum esse. Mich. 5. Egressus eius
ab initio ante dies mundi. Hoc testimonium quanquam breue est, ta-
men affirmat Messiam fuisse ante conditionem mundi. Est igitur
æternus, ac Deus. Ideoque patres eum ab initio norunt, & sciverunt
eum adesse Ecclesiæ, sicut ostendit dictum Iacob supra citatum, Et
Daniel eum eo colloquitur, & perterrefactus confirmatur, & noua
hoc & vita ab eo perfunditur. Et 1. Cor. 10. dicitur affuisse populo
in deserto: Bibebant ex spirituali comitante eos petra, petra autem
erat Christus. Psal. 45. Et concupiscet rex decorem tuum, quoniam
ipse est Deus tuus. Hic proprium Dei nomen tribuit regi Messie.
Ely; dulcis promissio. Est Ecclesia in hac vita deformatur ingenti-
bus arumiv, & adhuc est imbecillis: tamen rex Messias eam amat,
& remosam esse pronuntiat. Hac promissione pax mentes luctantes
cum imbecillitate sua se sustentent. PSAL. 72. dicit Messiam
semper æternum esse, & semper adorandum. Fuit nomen eius semper, an-
te Solem manebit nomen eius, & benedicentur in eo omnes gentes.
Item: Timebunt eum donec erit Sol & Luna. Adoratio tribuit diui-
nitatem. Certum est enim dici de perpetua adoratione, qua inuoca-
tur Messias etiam non conspectus oculis, nec dicitur tantum de
Y 5 gestu,

gestu, quo presentibus regibus honos tribuitur. Describitur ibidem & aeternitas, Ante Solem erat nomen eius, id est, antequam Sol conditus est, erat hic filius. Nam Hebraicus Psalmus hic iniqua verba usus est, significans haud dubie natum esse Filium ante conditorem Solis.

P S A L. 110. Dixit Dominus Domino meo. Inde Christus argumentatur, se non tantum esse Filium Davidis, sed Dominum quoque. Iam in eodem regno politico, & eadem naturalitate seu successor nunquam est dominus patris, aut aui regis, ut Augustus, nequaquam est Dominus Iulij Caesaris. Quare Messias regnum erit non politica peritura, sed aeterna vita, & iusticia aeterna in Christo erit diuina natura, reddens vitam aeternam. Sicut diuina quae membra Psalmi docent, quae omnia complectenda sunt: Iustus Sacerdos in aeternum. Ait esse perpetuum sacerdotem, ducentem ad Patrem, & dantem vitam aeternam. Sede à dextris meis, ait, regnato pari potentia cum aeterno Patre. Cum autem potentia infinita, necesse est in Christo diuinam naturam esse. **P S A L. 110.** Ego hodie genui te. Hoc de solo Christo dicitur. Sicut & à Iohanne Christus vocatur vnigenitus Dei filius, id est, non adoptione, sed natura filius. Est autem natura filius is, in quem substantia patris propagata est.

Q U O D si obijcitur: Naturam diuinam non pari, non mori, Christum autem mortuum esse, visitata, vera, & necessaria responsio est: Cum in Christo duae naturae sint, quoniam propria vni naturae, non impediunt quo minus adsit altera natura. Propria autem sunt haec humanae naturae, lacerari membra, pati, mori. Ideo Petrus discrete dixit: Christum passum esse carne. Et Irenaeus erudite & pie inquit, pagina 187. Christum crucifixum & mortuum esse requiescente verbo, ut crucifigi & mori posset, id est, naturam diuinam non est quidem lacerata aut mortua, sed fuit obediens Patri, quieuit, cessit irae aeterni Patris aduersus peccatum generis humani, non est vsa sua potentia, non exeruit suas vires. Si expendes dictum Irenaei, intelliges pie declarari naturarum discrimina, & similibus strari magnitudinem irae Dei aduersus peccatum, effusa in Christum, & admirandam humilitatem Filij quiescentis, & obedientis Patri, nec exerentis suam potentiam.

C O N V E N I T autem hoc dictum ad illud Philipp. 2. Qui cum esset in forma Dei, & sapientia & potentia aequalis Patri, non rapuit aequalitatem Deo, id est, cum missus esset ut obediret Deo in passione, non fecit contra vocationem, non est vsus sua potentia contra suam vocationem, sed seipsum exinaniuit, id est, non exeruit potentiam suam, & humiliavit se, formam serui accipiens, id est, induens cum humana natura mortalitatem, habitu inuentus ut homo, id est, affectibus, passionibus, tristitia, dolore. Teneatur ergo discrimen naturarum, sed firmata

igitur, propter vnionem personalem veras esse has propositiones, Ius est passus, crucifixus, mortuus, non cogites humanam naturam esse redemtricem, & non totum Filium Dei. Nam etsi natura humana non laceratur, non moritur, tamen scias vere hunc ipsum filium coeternum Patri redemptorem esse. Ideo traduntur regulæ in hac doctrina de communicatione idiomatum, id est, de prædicatione proprietatum, quæ de vitæq; natura communiter, sed in concreto dicuntur, videlicet, vt intelligantur proprietates personæ tribui.

DILIGENTIA digna est pijs, propter concordiam loqui cum Ecclesia, & non sine cruditis causis. Ecclesia vetus alios modos comprobauit, alios reiecit. Fugiamus autem studium cauillandi, & formas receptas graui & vera autoritate retineamus. Hæc propositio non est vera, Natura diuina est humana. Sed hæc est vera, Deus est homo, Verbum est homo, Christus est homo, Christus est Deus, Deus est natus ex virgine, passus: Quia hæc personæ, in qua, vnione personali vnita est humanæ naturæ diuina, nascitur, crucifigitur. Hanc loquedi formam in concreto vocant, communicationem idiomatum, id est, prædicationem, in qua proprietates naturarum personæ re se attribuuntur, vt Filius Dei sit redemptor, non tantum natura humana sit redemtrix. Item veræ & receptæ sunt hæc propositiones: Verbum factum est caro, Verbum factum est homo, Deus incepit esse homo. E contra vero reiectæ sunt hæc propositiones: Verbum est creatura, Christus est creatura, Christus incepit esse, Christus factus est. Prudenter enim vitata est ambiguitas, & vitatæ sunt insidie. Nam Arriani sic loquentes, non de humana natura Christi assumpta loquebantur, sed alteram naturam in Christo priorem humana conuadebant ex nihilo conditam esse, non esse imaginem æterni Patris, genitam de substantia eius, *ὁμοῦσιον* & coeternam patri. Verbum enim est homo, recepta est, quia intelligitur verbum assumisse humanam naturam. Verbum est creatura, reiecta est, quia non intelligitur assumptio alterius naturæ, sed prædicationum significat *λόγος* esse creaturam, quod falsum est. Hæc recensui, vt moneam studiosos, vt in loquendo diligentiam adhibeant, dignam pijs mentibus, ac orthodoxæ Ecclesiæ sermonem imitentur.

EST & illa responsio tenenda: Quædam dicta de essentia loquuntur, quædam de officijs. Arriani citabant hoc dictum: Pater maior me est. Quod manifeste loquitur de discrimine mittentis & missi, non de essentia. Cum enim Iudæi accusarent Christum, quod doceret contra autoritatem Dei, necesse fuit Christo allegare autoritatem Patris, à quo affirmat se missum esse, & traditam sibi doctrinam & mandatum docendi, ac Patrem maiorem esse dicit, tanquam mittentem, fontem doctrinæ, approbatorem & defensor

defensorem huius doctrinae & Ecclesiae suae. Filius missus hic sub
crucem, & Ecclesia plena est infirmitatis, sed de Patre clamat Chri-
stus: Pater maior me est, is mecum operatur, defendet hanc doctri-
nam & Ecclesiam suam. **I**T A alibi dicitur. Pater gloria mea

H O C dictum tam poterat citari ab Arianis, quam alterum sed
facit discrimen officiorum, non loquitur de essentia. Nunc enim
subiectus sum cruci, & seruo meae vocationi. Deinde vero gratiam
mihi restitue, quam ante mundi constitutionem apud te habui. In
hoc dictum de essentia loquitur Iohan. i. Verbum erat Deus.

S A E P T I M locum habet & haec responsio, quam certe in Proemia
animaduerti necesse est. Alia dicta loquuntur de regnante Christo,
vt: Quae pater facit, haec & Filius similiter facit. Alia dicta de hu-
iliato & patiente Christo loquuntur, vt, Deus quare dereliquit
Non dicitur de essentia, sed illius temporis obedientiam deseruit,
in qua iram Dei aduersus humani generis peccata in Filium effudit.
Et regula tenenda est, Filium Dei assumisse humanam naturam im-
gram, incorruptam, habentem omnes vires & appetitiones naturae
proprias & ordinatas. Item non vitiosam, sed tamen passibilem in
peccato, & mortalem. Quas infirmitates assumpsit volens, propter
nos, vt fieret victima. Sic ad Hebr. 4. dicitur: Non habemus
iustitiam, qui non possit compari infirmitatibus nostris, sed totam
per omnia, secundum similitudinem sine peccato.

E T S I igitur Christus videbat Patrem, & erat beatus, tamen
humana natura habuit suas appetitiones, sed ordinatas. Et haec
recitantur: Eforit, sinit, laetatur, irascitur, dolet, lacrymat, conturbatur
ingenti maestitia, sicut ipse inquit: Tristis est anima mea usque
ad mortem. Et quia motus cordis in maestitia pellit, vt omnes exire
mur, tantus in Christo motus est, vt sanguis expellatur, ac sapor est
similis guttis spissi & coecri sanguinis. Nam id significant
Talem resolutionem nemo alius sustinere potuisset. Hi affectus
Christo non fuerunt simulati, sed veri & ingentes motus. Nemo
cogitaret Christum fuisse lapidem, aut stoicum, sed vere laetaretur
vere constitutus moerore, & illa ingens maestitia in agone, multas
causas habuit, non tantum formidat lacerationem corporis, sed
tunc maius onus, scilicet iram Dei aduersus peccata generis humani
quam se in sese effundi, perinde ac si ipse sese omnibus horribilis
sceleribus polluisset. Doluit item magnam partem generis humani
perituram esse spreto hoc beneficio Dei. Isti ingentes dolores
bis neq. intelligi nec sustineri possunt. Sed tamen Ecclesiam a
de his tantis rebus cogitare necesse est, quae ideo onerata est
agnoscat magnum quiddam esse iram Dei aduersus peccata.

C V M igitur praecipua ira effusa sit in Filium, maestitiam

gentem necesse est, qua doluit Deum offensum esse à genere humano. Luctatus est cum tentatione de abiectioe. Ideo & Angelus mitis ad eum confirmandum. Hæc cogitanda sunt, ut aliquo modo agnoscimus peccati inde æstimumus, & Christo gratias agamus, nos peccatam pro nobis subijce, & simul pro nobis factus est deprecator. Et hæc cogitatione fidem, inuocationem & timorem excitemus.

Quo d' vero disputant, an fuga mortis in Christo fuerit vitiosa, cum pars inferior non obtemperauerit superiori. Primo responsum, lacerationes in carne naturaliter efficere dolores, etiam sine peccato. Item, aliquas mortificas in corde & voluntate naturales esse, quæ in Christo sine vitio fuerunt, doluit, sed non ut nos, inordinate.

Deinde supra illum naturalem dolorem est in Christo sensus Dei aduersus peccatum generis humani, agnoscit & dolet Deum vere & horribiliter offensum esse propter peccata generis humani, & luctatur cum tentatione de abiectioe. Quanquam igitur in hæc facta est quædam trepidatio, quia vniuersaliter natura supra vires operata gemit: tamen dissimilis est hæc trepidatio, seu hic gemitus in Christo, & in cæteris hominibus. Christus fert terrores sine indignatione aduersus Patrem, & agnoscit esse obediendum Patri. Ideo hæc trepidatio est sine peccato, & non est vitiosa. At in cæteris hominibus cum fuga existit fremitus aduersus iudicium Dei, & in his qui non eluctantur confugiunt ad victoriam Christi, accedunt horum blasphemias. Nec addam longiorem disputationem: Nam pios hæc ærumna ad harum rerum cogitationem deducunt. Nos tamen moneri vitæ est, & collatio similium agonum in Psalmis & Prophetis hæc aliquo modo declarat.

Quo d' vero de pugnantia dicunt, beatum, cum sit in excellenti læticia, non simul esse in magna consideratione. Respondendum est, fuisse certum tempus passionis, quo non ita fulsit illa gloria beatitudinis, ut alio tempore. Fuit enim tempus destinatum ad hunc agonem, in quo Christus vere fieret vitium, requiescente Verbo, ut inquit Irenæus. Hæc temporum distinctione contenti sumus. Alij quærun alias responsiones, de quibus iudicium relinquo lectoribus.

DE SPIRITV SANCTO.

Verbum Spiritus in genere significat agitationem aut naturam, seu vim agitantem: & obseruanda est varietas in ipsis scriptis prophetis & Apostolicis, nec temere omnia dicta miscenda sunt, quibus reperitur vocabulum Spiritus. Sæpe significat ventos, sæpe motum hominis, sæpe motum seu impetum hominum creatos, tum bonos, tum malos. Hic significat essentiam spirituales, id est, vi-